

МАЛА БИБЛИОТЕКА

63.

Бранислав Ђ. Нушић

Мало Позориште

Свеска прва

ИЗДАЊЕ И. В. ВУРЂЕВИЋА У САРАЈЕВУ

2427
—
886-2

„МАЈА БИБЛИОТЕКА“

доноси најлепша дела из српско-хрватске и светеке књижевности. Издава месечно 1—5 бројева. Цена по броју 80 хелера. Добије се у свима бољим књижарима.

До сада изашло:

Број
свеске

- 1 Протић Ј.: Шарени пљунци. (Попродано)
- 2 Омчикуе Д. Ђ.: Љубеза (П. Попродано).
- 3 Чехов А. П.: Приповијетке. (Попродано).
- 4 Матањуљ С.: Три приповијетке.
- 5 Торовић С.: Двије шалове и једна Поре-
мећен план. И Писаје евангелијому.
(Распр.)
- 6-7 Српски псалтирједина: Војничке приче.
- 8 Вукићевић П. И.: Арнаутова епика.
- 9 Сремац С.: Две приповијетке.
- 10 Ђинић И.: Са Јадранског обала.
- 11-2 Протић Ј.: Свеце фелетрине.
- 13 Омчикуе Д. Ђ.: Дивота (П.)
- 14 Нушић В. Ђ.: Епика од фелетрине.
- 15 Јакшић М.: Проче.
- 16 Чехов А. П.: Приповијетке (П.)
- 17-18 Торовић С.: Црнице.
- 19 Српски псалтир: Хумористички (П. Попрод.)
- 20 Протић Ј.: Приповијетке омањим дјетима
Аврам Нестором: епика од народних
Нестором Аврамовићем.
- 21-2 Браак Д.: У комисији (П.)
- 23-4 Гогољ П. В.: Женска (Распр.)
- 25 Грђић-Бјелокосић Ј.: Стотина љубавних
прича из српског народног мјеста у
Херцег-Босни. (Распр.)
- 26-7 Видисављевић М.: Проче.
- 28-9 Шалтанан М. П.: Последња приповијетка.
- 30 Иванишевић Ј. Ф.: Враговање: Буна Вла-
хана
- 31-2 Српски псалтир: Хумористички (П.)
- 33-4 Браак Д.: У комисији (П.)
- 35 Гогољ П. В.: Шивел. (Распр.)
- 36 Југовић В. О.: Сјене.
- 37 Нушић В. Ђ.: Шоенхауер. (Попродано)
- 38 По Е. А.: Две приповијетке.
- 39 Матушић Ј.: Шалове српске народне при-
повијетке (П.)
- 40 Браак Д.: У комисији (П.)
- 41-2 Шекелар В.: Јулије Цезар.
- 43 Матањуљ С.: Последња приповијетка. (Распр.)
- 44 Расин Ј.: Федра. (Распр.)

Бранислав Ђ. Нушић

Мало Позориште

I. Под старост.

II. Наша деца.

ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА
РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ
БЕСКОВАЦ

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
Свеска прва ГРАДА ЛЕСКОВЦА

Бр. 24.271

Страна

886-2

Сва права придржана.

У САРАЈЕВУ 1918.
Штампарнија Даница и А. Кајон

ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА
РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ
ПЕСКОВАЦ

Под старост.

Цртица у једном чину.

Л И Ц А :

Ђорђе.

Марија.

Иван, њихов син.

ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА
РАДНЕ ДИОКОНИ
ПЕСКОВАЦ

Ђорђе

(Седи на канабету крај другог прозора и ка-
чаре чита новине које је узео до прозора кад би
што више светлости добио.) Гле, гле, ко си рекао
да је Антоније већ толико стар; слави педесету го-
дину брачног живота. Ама да ли он има већ то-
лико? Чекај, молим те, на колико је ограда њего-
вом најстаријем сину? Марија, колико је бити
година господин Сави Антонијевом?

Марија

(Седи на канабету крај другог прозора и ка-
ко је штрикала, заспала, те испустила штрик на
крило.)

Ђорђе

(Види да му не одговара те оставља новине
и прилази јој.) Па ти си заспала, Марија?

Марија

(Тргне се и брзо наставља штрикање.) Та, није
је.... него...

Ђорђе

Како да није, одспавала си читав сат. Ето, не

знаш ли шта сам ти читао. Реци, ако знаш, шта сам ти мало пре прочитао из новина?

Марија

Ја сам ти увек говорила, немој ми читати те новине. Ако прочиташ што, што ме се тиче, ти ми реци а немој ми читати. Кад год читаш а ја заспим.

Ђорђе

Било је времена кад сам ти читао па те то није успављивало, него... шта ћеш, године су. Ето замисли само. Антоније јавља да слави педесет година од венчања. Педесет година, ако Бога знаш, читав век... па и ми смо већ тридесет пуху напунили... није Бога ми тридесет и пет него... (рачуна) тридесет и шест пуних, је ли? Није шала, болан, тридесет и шест година, као да је јуче било. Старост, старост иде, бабо! Видиш, како лако заспиш као дете, и то је од старости.

Марија

Није од тога, него тако, и уморила сам се, данас сам цео дан радила.

Ђорђе

Где, шта си то толико радила?

Марија

Шта? Па зар ме ниси једнако терао да твоје старе хаљине распродам и распоклаћам.

Ђорђе

А, дакле си ме послушала, но, хвала Богу!

Дабоме, шта то значи, напунила си четири пет сандука старих хаљина па то само пропада, запрема места, па онда и мољци се купе. Поклони, поклони све то сиротињи. Ту, има ваљала, хаљина од пре тридесет и четрдесет година?

Марија

Све, све сам сачувала. Има их, болаи, тако лепо одржаних, нових новцатих, да ми је чисто жао да их дам.

Ђорђе

Како нових новцатих: па зашто сам их онда престао носити кад су нове?

Марија

А ко то зна, сећам се само за један пар: као сад се сећам, ја ти нисам давала да их носиш.

Ђорђе

Ти ми ниси давала?

Марија

Зар се не сећаш?

Ђорђе

Од куд би се сетно, ко зна кад је то себе било?

Марија

Ја се сећам као сад. То је било одмах друге године по нашем венчању: нашем Ивану је било већ годину дана, имао је већ два зубића. Ти си био негде на путу...

Ђорђе

Јест, јест, знам, био сам у Пешти и писао сам ти да сам ти купио леп дар зато што си ми јавила да ми је син добио зубиће.

Марија

Купио си ми свилу за хаљинку.

Ђорђе

Није само свилу, видиш да си и ти по нешто заборавила. Купио сам ти и један брош, свилу за један зуб а брош за други.

Марија

Јесте, богами, то је тај исти брош што сам га сиједи поклонила. Е па сећаш се сад, ваљда, и тога одела. Кад си дошао с пута, дошао си у неком шареном младићском одеду, памтиш ли?

Ђорђе (Домишља се.)

Марија

Зар се не сећаш како сам се љутила, како сам ти говорила да ти то одело не личи, да си ти отац који већ има сина

Ђорђе

И то сина са два зуба!

Марија

Па сам те после и молила и ти си ме послушао.

Ђорђе

Шта сам те послушао?

Марија

Ниси ни месец дана носило то одело на си га скинуо, а ја га лепо савила на у сандук.

Ђорђе

Е, видиш, тога се никако не сећам. Боже, како се то заборави.

Марија

Чекај ако хоћеш да ти донесем капут, кад га видиш, сетићеш се.

Ђорђе

Баш донеси да видим. (Седе и опет разгледа новине.)

Марија

(Одлази лево, забави се мало, па долази отуд, носећи један лак шарен капутић.) Ево, Ђорђе, сећаш ли се?

Ђорђе (гледа.)

Јест, јест, сећам се, како да се не сећам. Знаш ли, болац, да се сад сећам и дућана где сам то одело купио; сећам се још једног пара, био је плав са белим пругама и више ми се био допао по овај, али је био скуп, врло скуп. Ех, Боже мој, како пролазе времена а сећам се свега као да је јуче било!

Марија

Ја све памтим. Кад си стигао с пута, ушао си на ова иста врата а свилу си носио у пакету под назухом. Загрио си прво Ивана па онда мене. Па ни си хтео да ми даш свилу док се ни си уверио да ли Иван има зубе. Завукао си му прет у уста па си се заплакао и онет си ме загрио. »Е, Марија, тако си ми од речи рекао за први зуб ево ти свила за хаљину.« — »Знам, Ђорђе, ал' Иван има два зуба« — рекла сам ти ја. — »Е, кад су два, онда је право да ти и за други платим!« — и онда си, ама сећам се као да је то сад — завучао руку у овај џеп, ту је био брош. (Завуче руку у леви џеп са стране капута, који она за цело време разговора држи у руци.)

Ђорђе

Е, није у тај леви, него у овај, десни.

Марија

Е, ти памтиш баш је ли у леви или у десни, ко ће још и то упамтити. Завукао си руку у џеп, који било џеп... него чекај, баш се сећам, сетила сам се, није ни у леви ни у десни, него у овај изнутра. Баш се сећам, као сад, кад си рекао: »Е, кад су два зуба, онда је право да ти и за други платим!« и завукао си руку ево у овај џеп овде... (Завуче руку у џеп да покаже па нађе у џепу на неко писмо и износи га.) Шта је ово?

Ђорђе (равнодушно)

Ко зна, каква стара белешка.

Ђорђе

Или можда рачун за ове хаљине? (Оставља капут на каабе, развија писмо и чита га. Читајући она се узнамири и грозничаво дочитава до краја, а за тим грчевито згужва писмо.) Ђорђе, Боже мој. Ђорђе!...

Ђорђе (који је дотле био равнодушан)
Шта ти је сад на једанпут?!

Марија
Боже мој... шта је ово?!... Какво је ово писмо?

Ђорђе
Ко зна, неко старо писмо: дедер, Бога ти, да видим.

Марија (узрујано)
Ђорђе, шта је ово? Да видиш, хтео би још да га видиш?! Ах, Боже, камо да сам ослепила па да га ни ја нисам видела!

Ђорђе
Марија, шта је теби? Какво је то ђаволско писмо?

Марија
Зар те није срамота и да ме питаш?

Ђорђе
Марија!

Марија
Какво је, је ли; какво је то ђаволско писмо?

Такво је да ми ти мораш положити рачун о њему; рачун ми мораш положити, разумеш ли?!

Ђорђе

Ето ти сад. Ама шта је теби?

Марија

Ти памтиш, је ли, кад си носио ово одело; ти знаш да је то било после две године како смо се узели, кад је нашем сину било годину дана, је ли?

Ђорђе

Јесте, на шта?

Марија

Па шта? И ти смеш да ме гледаш у очи и да ме још питаш: па шта? Тек две године како смо се узели и овако пиемо, овако пиемо!

Ђорђе

Ама, говори једаред шта је стим пиемом?

Марија

Тек две године како смо се узели и ти... ти... ти...

Ђорђе

Шта ја... ја... ја?

Марија

Срамота ме је чисто и да ти кажем, Ти, Ђорђе, ти си ми био неверан!

Ђорђе

Шта се лудираш. Бога ти, бабо!

Марија

Лудирам се, је ли; лудирам се?! А ово ни-
смо, ако је по вољи да вам прочитам ово писмо,
господине.

Ђорђе

Та нито ћу да слушам којакакве будалаш-
тине.

Марија

Не, не, ти ћеш то да чујеш, ти мораш то
да чујеш: (Хоће да чита).

Ђорђе

Где ћу да слушам, Бога ти, како сричеш;
дај овамо ту лудорију па ћу сам прочитати.

Марија

Не, не, ово ја не дајем из руку, ово мени
треба. Није овде питање како ја читам, него шта
нише.

Ђорђе

Па добро, дедер да чујем једал пут шта
нише.

Марија (накосно и са патезањем чита)

»Мили и слтки мој Ђокице.

Ђорђе (кога изненади почетак писма)

Којешта, којешта, неке будалаштине. Остави
Бога ти, то буди паметна,

Марија

Да будем наметна, је л' те, господине Ђокице? А што ти ниси био наметан, него си ме варао и био ми неверан, је ли ти, мили и слатки Ђокице!

Ђорђе

Ама, како те није срамота под старост тако да разговараш са мном.

Марија

Срамота, је ли, а ово није срамота, ово, ово... (чита писмо). Мили и слатки мој Ђокице. Ти си се вратио из Пеште, на зашто те нема да обиђеш твоју Ленчицу«.

Ђорђе (потпуно се збунио).

Овај.. како да кажем... на за Бога... ваљда није баш Ленчица.

Марија

Него шта је?

Ђорђе

Може бити пише Савчица. Ја сам имао некакву сестру од тетке која се звала Савчица.

Марија

И то није истинао, ја не знам никакву твоју сестру Савчицу.

Ђорђе

Та... овај... не можеш је ти ни знати, она је умрла док смо још била деца, тек је имала две године.

Марија

Па та Савчица, је ли, кад јој је било две године, није теби на двадесет и пет година после смрти, и?

Ђорђе (све у већој забуни)

Па не кажем ја да била она пише, него тако, онако узгред кажем да сам имао једну сестру од тетке која се звала Савчица.

Марија

А шта ти пада Ленчица?

Ђорђе

Кажем ти, није Ленчица него Савчица.

Марија

Видиш ли, видим ли, Ђорђе како си се збунио; не смеш ни у очи да ме погледаш; не умеш ни да одговараш.

Ђорђе

Није то, не со што... овај... шта би ту имао да одговарам. Није да кажем да је то нека паметна ствар, ни да се има шта одговорати.

Марија

О, Боже, Боже мој, шта сам ја доживела; шта сам ја доживела! Варао ме је, варао ме је и то да сазнам сад; сед под моје старе дане! (Заплаче се и седне на канабе, те покрије очи марамом).

Ђорђе

(Збуњен, шета љутито на позорници и говори више за се). Дабоме, под старе дане, од куд то личи... нема смисла ни говорити... и шта мене јаво тера да поклањам старе кануте, нека стоје, нека их поједу мољци...

Марија

Бог, Бог је то, Ђорђе, хтео да прокаже...

Ђорђе

Од куд Бог... шта он има да се меша, у моје старе хаљине... то јест... како да кажем...: (Збуни се, стане, размишља и напослетку се одлучи, те стане пред Марију) Марија!...

Марија (руком га одбија, неће да са чује).

Ђорђе (благо)

Марија, слушај ме Марија.

Марија (кроз плач)

Шта да слушам, нове лажи!

Ђорђе

Не, слушај ме, говорићу ти истину, сушту истину.

Марија (дизе главу)

Па истину ја знам, знам је врло лепо. Ти немаш шта више да ми кажеш.

Ђорђе

Имам шта да ти кажем, јер хоћу да ти признам све.

Марија (устаје)

Да признаш?!

Ђорђе

Ја немам куд, морам ти признати.

Марија (одлучно)

Па добро, говори.

Ђорђе

То је видиш било овако... (збуну се) то јест, то напослетку и није важно како је било...

Марија

Важно је, све је важно! Ја хоћу све да ми кажеш, све, разумеш ли?

Ђорђе

Да, разумем. Дакле... то је била свастика... она је и дан данас свастика јер је и дан данас жив њен зет, неки Митар терзија. Па тај Митар био добар човек и био мој велики пријатељ и онако...

Марија

Ама остави ти Митра, што не говориш оно што је главно!

Ђорђе

То јест, та његова свастика звала се Ленчица, ако ми не верујеш можеш се и из тога писма уверити. Ја нећу ни за длаку да слажем моју жену с којом сам тако лепо и мирно проживео тридесет и шест година.

Марија (јетко)

И којој си био неверан одмах друге године
по венчању.

Ђорђе (све више збуњен)

Дакле, Менчица је била тако повисока а
имала је лепо црну косу и мала уста а велике
очи као филцани... једном речи да око не одвојим
од ње...

Марија

Ето, ето видиш; ти је још и дан данас во-
лиш, ти је још волиш, Ђорђе. Видиш како је
описујеш, мене ниси тако никад описивао!

Ђорђе

Описивао сам те, брате!

Марија

Ти је још и данас волиш. Боже, Боже, како
сам несрећна! (Удари у плач).

Ђорђе

Та иди молим те, како је могу и дан данас
волети; од кад се себе она удала, већ је стара
жена; она је сад попадаја у неком селу, има
седморо, осморо деце.

Марија

Волиш је, волиш је, Ђорђе, ето говориш јед-
нако о њој; волиш и њу и њеног мужа и њену
децу.

Ђорђе

Ама, жено, онамети се! Од куд могу ја полети жену и осморо деце и пона. Шта имам пона да волим! Него, овај... да објасним.

Марија (бесно, скочи)

Нећу да чујем, разумеш ли, нећу да слушавам. Ово је нечувено, друге године после венчања био ми је неверан, на то још и сам признаје, није га срамота да ми о томе у очи говори. Не, не, то ти не могу опростити.

Ђорђе

Ама, Марија, то је било пре тридесет и четири године.

Марија

Није ту главно пре колико је година било, него је главно да је то било две године по венчању. Не, не, то се не прашта, с таквим се мужем не живи под једним кровом.

Ђорђе (приђе јој благо)

Марија!

Марија

Немој ме се дотичати. Разуми један пут да ти ниси више мој муж, ја те не могу више тим именом назвати.

Ђорђе

Марија, немој бити луда.

Марија

Била би луда кад би и даље седела с тобом кад би те и даље звала својим мужем после свега овога.

Ђорђе (озбиљно)

Дакле ти одиста нећеш да заборавиш оне што је већ и Бог заборавио?

Ђорђе

Не, памти: не! И више ми ништа немој говорити, ја знам шта ми ваља чинити. (Узима шешир који је био на етажери, меће га на главу и облачи рукавице).

Ђорђе

(Шета, у занари је, посматра испод ока како се облачи, на кад виде да је готова, он стане пред њу). Па добро, где ћеш?

Марија

У овој кући под овим кровом, ја нећу више седети.

Ђорђе

Па добро! кад је већ дотле дошло, нека буде. Ти остани овде, ово је твоја кућа, тапија на твоје име гласи и ти имаш право да седиш овде, а ја идем. (Шчепа шешир, натуче га на главу и пође па стане код врата где и она стоји). Збогом, Марија!

Марија (ћути)

Ђорђе

Моћеш ми рећи збогом, ваљда сам толико

заслужно, ми смо лено и мврно живе ~~ПЕСНИЦИ~~
и шест година.

Марија

Оно што је било, било је па и прошло.

Ђорђе

(Он је под шениром а држи већ и штап у руци.) Па добро, Маријо, нека тако буде; знај да и ја већ не желим да друкчије буде. Немој ми пожелети збогом а ја нећу никад пожелети да ти се вратим. Жена која је кадра толику прошлост да баца за љубав једне младеначке лудо-рије, није више моја жена, са њом ја не могу више јести хлеб и со. (Пође).

Иван (улети на средња врата, весео)

Оче, мајко, јесте ли ту? Све сам трчао: трчао сам као дете да вам јавим радосну вест.

Марија, Ђорђе (који обучени стоје једно с једне а друго с друге стране задњих врата)
Вест?

Иван

Овог часа добио сам сина а ви унука! Чо-ститам вам! (Љуби руку оцу и мајци).

Марија, Ђорђе (стоје и гледају со дуже, за тим бризну у плач и загрле се снажно).

Марија

Дедо, добио си унука,

Ђорђе (прекоравајући је)

Бабо, бабо! (Одведе је напред и лагано да не чује Иван.) Срам те било!

Марија (Тако исто)

Срам те било, дедо! (Загрле се и опет).

Иван

Али, ви сте обучени: ви сте негде пошли?

Марија

Ми? (Збуњено погледа у Ђорђа) ...Та ми смо пошли к теби...

Ђорђе

Да, пошли смо да видимо укуче. Хајде, бабо! (Узима је под руку и весело излазе на задња врата).

Наша деца.

Хумореска у једном чину.

ЛИЦА :

Пера, (9 година)

Зорица, (8 година)

деца **Ђорђа Јаковљевића,** чиновника.

Богатија соба, лепо намештена. Врата: лево, десно и у дну. На десној страни и прозор, који је отворен.

Збива се у Београду, једног радног дана по подне измеђ 4. и 5. сахата, у кући **Ђорђа Јаковљевића.**

I.

ЗОРИЦА, ПЕРА.

Зорица

Обучена у дугачку хаљину своје мајке, носи у руци мајкии шешир, амрел и рукавице, што услут оставља на сто. Излази из десних врата, прелази преко позорнице и куца на лева врата, која су затворена.) Је си ли већ готов?

Пера

(Изнутра). Не умем да закончам панталоне.

Зорица

Изиђи, ја ћу ти помоћи.

Пера

(Отуд). Сад, сад.

II.

ЗОРИЦА (сама).

Зорица :

Мам је отишла на седницу »Женског Друштва«, тата у канцеларију, а ми остали са Ма-

ријом. Ух, та Марија, не уме ништа да игра, не уме ни да прича! Прича нам све неке страшне приче, о змају како је украо девојку, о змијском цару и све тако нешто. (Гледа кроз прозор). Хвала Богу те је дошао онај поднаредник, што увек долази кад мама и тата нису код куће. Сад ће Марија читав сат седети с њим у башти, а ми можемо до миле воље играти. (Гледа кроз прозор.) Ено их на клупи: мора бити Марија њему прича приче о змају како је украо девојку и о змијском цару. Ако, нек он слуша те страшне приче, па нек сања после, а ми ћемо играти. Ја сам обукла мамину хаљину а Пера татине, па ћемо лепо играти мужа и жену. Ух, шта ради ваздан? (Прилази левим вратима.) Та јеси ли већ јеланинут готов, Пера?

Пера

Јесам, јесам! (излази.)

III.

ПЕРА, ЗОРИЦА.

Зорица

Но, хвала Богу!

Пера

(Обучен у очеве хаљине, носи штап и ципли-дер у руци што оставља на један табурет). Па имао сам, брате, муке са дугметима, има много дугмета, па онда, дугачки су ми били рукави и погавице. (Рукаве и погавице је подвинуо).

Зорица

Добро ти стоји, изгледаш као изистински човек.

Пера

Нашао сам у кануту и једну цигарету. (Вади из цена и показује). Да, л' да је упалим?

Зорица

Немој сад, боље је после кад почнемо да играмо. А где ја? (Вади из цена једно стакоце са мирисом).

Пера

Шта је то?

Зорица

Једва сам га нашла, била га сакрила мама. То је оно стакло са мирисом, што га мама употребљава кад пада у несвест.

Пера

Па добро, шта ћемо сад да играмо?

Зорица

Па играћемо мужа и жене.

Пера

Знам, него како ћемо да играмо?

Зорица

Па тако, као сваки пут.

Пера

Знаш како? Да идем ја кобајаги на пијанцу.

а ти као кувај ручак, па онда да ручамо заједно.

Зорица -

Уф! То је врло просто, као да смо шустер и шустерка. Не то, него ми смо муж и жена али онако, господин и госпођа, па ти као долазиш на ручак из кафане, али доцкан долазиш. Ја ћу да те чекам на ручак, чекаћу, па ћу плакати. Ето, изиђи на поље па дођи, а ја ћу да вежем главу, кобајаги заболела ме од једа.

Пера

Па знам, али шта ћу ја да говорим кад ме ти грдин?

Зорица

Боже мој, као да ниси никад слушао шта разговарају тата и мама кад се свађају.

Пера

А, па је л' ми тако да разговарамо као тата и мама? (Узима штап и цилиндер и хоће да пође)

Зорица

Па тако дабоме, тако разговара сваки муж и жена.

Пера

А како ћу да те зovem, је л' Зорица?

Зорица

Није, него сасвим да играмо тату и маму. Ти се зови као тата, Ђорђе, а ја ћу као мама, Софија. Знаш?

Пера

Добро. (Полази, на застане на вратима). Је л' да одмах уђем?

Зорица

Причекај само напољу, док ја вежем главу.

Пера

(Излази).

Зорица

(Сама. Брзо цепном марамом везује главу, седне на диван, пљувачком умрља очи да изгледају исплакване, наслони главу на руку, па кад Пера уђе неће ни да се окрене).

Пера

(Улази под цилиндером, скида га и оставља. Другим тоном којим подражава оцу). Извини Софија, ја мало задоцнио.

Зорица

(Ћути и не окреће главу).

Пера

Знаш, имао сам мало и посла. Је си ли ти већ ручала, Софија?

Зорица

(Такођер другим тоном). Да, ручала сам јед и чемер. Зар те није срамота и да ме запиташ, погледај само колико је сати?!

Пера

(Вади из џена од прелука неку кутијицу од пилула). Да, већ је два. То је, доцкан, здраво доцкан... а, што си ти везала главу?

Зорица

(Устаје). Још питаш?

Пера

Извесно те боли глава?

Зорица

Па, ваљда је тек нисам везала од беса, разуме се да ме боли глава: ја сам већ добила свакодневну главобољу због твојих лудорија. Не, богам, ово је већ сувише, ово се више не може трпети. Ја бих волела само да знам има ли још на свету жене која трпи овако као ја?

Пера

То си ми казала већ сто пута.

Зорица

Казаћу ти и милијон пута, разумеш ли, милијон пута. Говорићу ти сваки дан, говорићу ти, док ти не досади.

Пера

Је л' ћеш говорити, док ми не досади?

Зорица

Говорићу.

Пера

(Одлучније) Је л' ћеш говорити, док ми не досади.

Зорица

Говорићу ти и дању и ноћу!

Пера

Кад бих био луд да слушам.

Зорица

Слушаћеш.

Пера

Боже сачувај!

Зорица

Слушаћеш, синко, кад си ти кадар мене да
мучиш, могу и ја тебе.

Пера

Ама, уразуми се, жено, једанпут: не марим
да слушам.

Зорица

Слушаћеш, знаш ли пита је то: слушаћеш,
јер ја нећу престати да говорим, па ма шта ти
чинио.

Пера

Ако хоћеш да ме патераш да идем од куће.

Зорица

Ха, чудна ми чуда, као да ја не умем за
тобом.

Пера

Хм! (Хукне, узме новине и седне да чита).

Зорица

(Стане му над главом). Мислиш кобајаги то ће ти помоћи, што ћеш се задубити у новине. Ја ћу ти овде над главом једнако говорити, догод ти не досади, догод ме једанпут не замолиш за опроштење и догод се не закунеш да ћеш бити уредан човек.

Пера

Софија, остави ме да читам новине.

Зорица

Дабоме, господини дошао у два сата на ручак, па ће сад још и новине да чита.

Пера

(Скочи). А па умем ја да нађем себи мира. (Одлази до стола и тражи нешто, па за тим обичним, дечјим тоном). Је ли, Зорице, где стоји онај памук што га тата меће у уши, кад га мама много грди?

Зорица

(Обичним, дечјим тоном). Ето, у тој десној фијоци.

Пера

(Отвара десну фијоку, нађе памук и натриа у десно уво, уједно говори озбиљним тоном). Нећеш ти мени досадити, умем ја да нађем себи лека. (Обичним, дечјим тоном) Је ли, је л' тата метне памук у оба ова?

Зорица

(Обичним тоном) Јест, у оба.

Пера

(Натриа памук и у друго уво, па узме новине и седне да чита).

Зорица

(Обзбиљним тоном). Можеш ти метати и памук у уши, али ти то ништа не помаже. Ја ово новине не могу да триним, па свршена ствар. Није то само што долазиш доцкан на ручак, да је то само па ни по јада. Зар бих ја, мислиш, марила зато: села бих са својом децом па бих слатко ручала, а ти једи кад стигнеш. Него и друге ствари: ти ми па пример никад нећеш да положиш рачун шта радиш са својом платом?

Пера

(Који је дотле читао новине и правно се да, због памука у ушима, не чује). Плаћам твоје рачуне.

Зорица

А, дакле чујете, господине? Не помаже вам дакле ништа тај памук што сте га метли у уши.

Пера

(Скочи, и баца новине, вади памук из ушију, одлучно) Па јест, чујем, дабоме да чујем, па шта хоћеш?

Зорица

Шта хоћу, је ли? Хоћу да знам шта је с тво-

јом платом, куд даваш ти твоју плату. Хоћу да ми положиш рачун о томе!

Пера

Хоћеш рачун, је ли? Па да ти покажем рачун, кад га хоћеш. (Отвара фијоку од стола за писање и тражи нешто. Обичним тоном). Је ли, Зорице, где је онај рачун?

Зорица

(Обичним тоном). Који рачун?

Пера

(Обичним тоном). Знаш, онај што су се пре неки дан свађали тата и мама.

Зорица

А, знам, ево га овде. (Отвара једну књигу која лежи на столу и вађе га међу њеним листовима, те даје Пери).

Пера

(Озбиљним тоном, подражавајући оцу). Хоћеш рачун је ли, па да ти покажем рачун, кад га хоћеш. (Чита рачун). »Једна бела свилена блуза 36 динара, једна плава свилена блуза 42 динара...«

Зорица

То ми је све требало, нећу ваљда ићи гола. (Одлази љутито ка пијанину).

Пера

Слушај, слушај само даље: једна зелена..

Зорица

(Свира бурно на пијанину, да би му угушила глас).

Пера

(Хоће да надвиче пијанино). ...Зе...ле...на... сви...ле...на блуза... не...де...дет не...де...сет... (Дође јој над главом) пе...де...сет ди...на...ра...

Зорица

(Свира непрестано и даље и слатко се смеје, само да би га наједила).

Пера

(Надвизује глас пијанина). Пе...де...

Зорица

(Преклине свирање, на обичним гласом). Слушај, Пера, тата кад виче нешто а мама у шнат свира, онда тати досади, па запали цигару и мирно шета и пуши да види докле ће мама свирати.

Пера

(Обичним гласом). А јест, а ја и имам цигару.

Зорица

(Обичним гласом). Упали је.

Пера

(Упали цигару, повуче дим, закашља се и загрдне).

Зорица

(Дотрчи, па га удара у леђа да би га повратила, а затим му додаје чашу воде). Па, ниј, мало воде. Па како си пре пушио, кад смо играли, па ти није ништа било?

Пера

Јако сам траго дим. (Покушава опет да пуши). А, ево, сад могу.

Зорица

Тако, сад шетај само љутито и пуши, а ја ћу да свирам. (Оде на пијанину и свира непрестано).

Пера

(И не осврћући се на њу шета љутито и пуши, па кад му досади, маше јој руком да престане са свирањем, а кад оца престане, он обичним тоном). Па, знам, а докле ћемо тако? Шта сад треба да радимо?

Зорица

(Обичним тоном). Ти шетај па, као тата, кад ти досади, узми пешир и пођи од куће, а ја ћу да те питам куда ћеш, а ти ћеш да ми кажеш неку гадну реч, а ја ћу да паднем у несвест. Зато сам и спремила стакло с мирисом. Хајде сад. (Наставља свирање).

Пера

(Шета најпре још неко време па се дусне,

шчена цилиндер, натуче га на главу и нагло пође вратима).

Зорица

(Кад види да је пошао, престане са свирањем). Куда ћеш?

Пера

Идем куд ми је воља, идем у кафану да ручам.

Зорица

Нећеш богами.

Пера

(Оде код врата). Није, него ћу тебе ваљда питати. већ је три сата (вади опет кутију од пилула и гледа) по подне а ја још нисам ни ручао.

Зорица

Да си заслужио, ти би ручао.

Пера

(Врати се). Шта кажеш?!... Е јеси чула, ти си... ти си...

Зорица

(Узбуђена). Шта сам ја, што не говориш?

Пера

Ти си — права животиња! (Пође нагло напоље).

Зорица

Јух!... Ох, Боже... мој... (Пада на под у не-
свест).

Пера

(Враћа се и притрча јој). Зорице... то јест не,
Софија, Софија, шта ти је?...

Зорица

(Тешко дише, изнемогла). Ох, ох... угуши-
ћу се...

Пера

Софија, забога!

Зорица

(Показује руком на груди). Овде.... овде....
гуши...

Пера

(Забринато клекао крај ње). Да те откопчам
мало ?

Зорица

... Можеш!...

Пера

(Откопчава је).

Зорица

(Зажмурила, обесила главу и тешко дише,
тражи нешто руком по џеновима).

Пера

Хоћеш, Софија, да ти метнем мирис под нос? Чекај... (Тражи јој по џеповима стакаоце па, кад не може да га нађе, сасвим обичним гласом). Па где си метла стакло са мирисом?

Зорица

(Дигне главу, и извади стакло са мирисом па десног џепа, говорећи обичним гласом). Боже, Пера, зар ти не могу да унамтиш где сам метла, него кад је најлепше место у игри а ти поквариш! (Да му стакло). Немој да заборавиш после да отвориш и прозоре.

Пера

(Обичним гласом). Нећу заборавити. Хајде, нагни опет у несвест.

Зорица

(Падне опет у несвест). Ах... Боже... мој!

Пера

(Подмеће јој најпре мирис под нос па, пошто она отвори очи). Ти немаш ваздуха, Софија, тешко дишеш... да отворим мало прозоре?

Зорица

Отвори... Отвори...

Пера

(Отрчи и отвара, али погледајући кроз прозор снази напоље оца и уплаши се па се тргне с

прозора. Обичним гласом). Зорице, Зорице, уста-
ни, бежи, сво га тата долази!

Зорица

(Скочи). Шта?!

Пера

Тата долази, бежи!

Зорица, Пера

(Узмуквали се, скупуљају ствари које су им
требале за игру: шешир, цилиндер, игтан и т. д.
и беже, она на лева а он на десна врата).

ЗАВЕСА БРЗО ПАДА.

45. Матавуљ С: Сипријана (Распр.)
 46-7. Тиримон М II: Из мојих успомена (Рас-
 продано)
 48. Милош Ги де: Орта (Распродано)
 49. Ђорђевић Ј: Чујна-Сана (Распродано)
 50. Брајчиновић: Приповетке. (I) (Распр.)
 51-3. Шекетар В: Хамлет (Распродано)
 54-5. Суботић Ј: Др: Милош Обилић
 56. Ђорђе М: Чедан (Распр.)
 57-9. Веселиновић Ј: М: Најбоље
 60. Херцог Ф: Шест прича
 61-2. Шекетар В: Матфеј
 63. Цукић Б: Ђ: Мало по орните (I)
 64-5. Рајчић Р: Јурејка Толбачка
 66. Срећан С: Чуја Јордан (Распродано)
 67-8. Мијатовић Ђ: Сиромас Марко
 69. Ташчић М: Први: Ит Италије
 70. Савић М: Др: Ситно
 71-3. Шекетар В: Рихард III
 74. Ђорђе М: Ситно и дубавице повој
 75. Ђорђе М: Моје: Проче
 76-7. Ђорђе М: Палице Јилана
 78. Ђорђе М: Ситно
 79-80. Ђорђе М: Прече
 81-4. Рајчић Р: М: У млади и млади
 82-9. Ђорђе М: Јутро једног спахије. (Распр.)
 84-7. Суботић Ј: Др: Песме
 88. Ђорђе М: Проче
 89. Ђорђе М: У Загребу
 90. Ђорђе М: Алгебра
 91. Ђорђе М: Ј: Приповетке (I)
 92. Ђорђе М: Ј: Ситно народне приче
 93-4. Ђорђе М: Ситно млади Вертера
 96-7. Ђорђе М: Приповетке (I)
 98-9. Ђорђе М: Ситно трети пут
 100. Ђорђе М: Ђ: Мало: Норманите (II) (I. Грех
 и други II. Под обличима)
 101. Срећан С: Ситно
 102-3. Ђорђе М: Ј: Повеле
 104-5. Шекетар В: Младички трговац
 106. Ђорђе М: Т: Приповетке
 107. Ђорђе М: Мале приче
 108. Ђорђе М: Борислав Илић
 109-10. Савић М: С: Песме (III)
 111-2. Ђорђе М: Росмерсхолд (Распр.)
 113-4. Ђорђе М: Ј: Кенедо Пере Карпана
 115. Матавуљ С: Нар: Дуклија (Распр.)
 116-8. Будисављевић М: Тмури дечи (Распр.)
 119. Хурбан-Вајански С: Бура у Златињу.
 (Распр.)
 120. Лилић М: Д: Фел: Ратне повеле. (Распр.)
 121. Романовић Ж: М: Пенхолраме (I. Проче
 II. Мајчино срце).

Број
свеске

- 122-3 Шекспир В.: Много пије око шта
124 Беговић М.: Мениет (Распр)
125 Амфитеатров А.: Стара врлина
126-32 Талетов П.: Нови
133 По Е. А.: Три приповетке (II)
134-5 Протић Ј.: Из српског албума.
136-8 Стефановић С.: Из енглеске књижевности
139-40 Јовановић В. М.: Наши синови.
141-7 Торовић С.: Стојан Мутикаша.
148-9 Горки М.: На дну
150 Шантић А.: Под маглом.
151-2 Божовић Г.: Из Старе Србије.
153 Ускоковић М. М.: Vitae Fragmenta.
154-5 Јовановић М.: Песме (II)
156 Молијер: Смешне преципозе.
157 Скерлић Ј.: Француски романтичари и
српска народна поезија. (Распродано)
158-60 Дружинин А. В.: Паулина Сасовица.
161-2 Нандуровић С.: Посмртне почасте.
163 Нушић Б. Ђ.: Данак у крви
164-5 Торовић С.: Моји познаници.
166-8 Мађарски приповедачи: Двадесет припов.
169-70 Протић Ј.: Пером и оловком.
171-4 Гете В. Ј.: Гвозденшака Геџ од Берл
хингена.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
"РАДОЈЕ ДОМАКОВИЋ"

30 СР 821.163.41-2

НУШИЋ Б.

Мало позориште. Св. 1

ЛЕСКОВИЋ

дба.
лирике
инјатуре.
и.
стилу.
ка.

000024271

COBISS 0

Преглед „Мале Библиотеке“:

Год. I., V., VII. по К 2'—.

Поруџбеница је сигурна само кад се прџ-
поручено (Кес.) пошаље.

ИЗДАЊЕ Н. Ђ. БУРЂЕВИЋА У САРАЈЕВУ